Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

T. Sanderink

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143898

sanderinkt@noord-holland.nl

Verzenddatum

10 JUNI 2021

Kenmerk

1455348/1644373

Uw kenmerk

Betreft: Programma Natuur, aanvraag Rijksregeling Programma Natuur 2021-2023

Geachte leden,

Hierbij verzoeken wij u deze brief (met bijlagen) ter bespreking op de B-agenda van de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid van 30 augustus 2021 te plaatsen.

Wat is de reden?

Gedeputeerde Staten willen graag de commissie consulteren over de aanvraag Rijksregeling Programma Natuur, bestaande uit gebiedsgerichte maatregelen en boscompensatie. Deze Rijksregeling is eerder bij uw commissie ter sprake geweest onder de naam 'Programma Natuur'. Voor meer achtergrondinformatie verwijzen wij graag naar onze brief d.d. 10 december 2020 (kenmerk 1455348/1528829), welke op 15 maart 2021 in uw commissie NLG was geagendeerd. Toentertijd was wel duidelijk welk bedrag de provincie Noord-Holland zou krijgen via de Rijksregeling, maar was nog niet bekend op welke wijze ons college deze middelen wil besteden. Nu dit duidelijk is, heeft ons college deze aanvraag bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ingediend. Wij informeren u over de inhoud van de aanvraag en de wijze van totstandkoming.

<u>Inhoud uitvoeringsprogramma Natuur Noord-Holland</u>

De gebiedsgerichte maatregelen zijn primair gericht op een kwaliteitsimpuls voor stikstofgevoelige natuur. De maatregelen zijn aanvullend op de doelen die Rijk en provincies zijn overeengekomen in het Natuurpact (2013). Met het aangevraagde bedrag (circa 44 miljoen euro) voor de komende jaren kan een forse impuls voor natuur worden gerealiseerd. We hebben meer dan 30 maatregelen in de hele provincie, waarbij de meeste zullen worden uitgevoerd in de Natura2000-gebieden van onze provincie: de duinen, de veengebieden in Laag Holland en de Vechtplassen. Deze maatregelen worden de komende periode uitgewerkt.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

De gebiedsgerichte maatregelen passen in een van de volgende 5 categorieën:

1. verbetering van de kwaliteit van natuurgebieden (inclusief vitalisering bos); waaronder:
    a. oeverherstel Wormer en Jisperveld
    b. extra natuurinrichting en baggerwerkzaamheden in de Oostelijke Vechtplassen
    c. herstel overbelaste heide in het Gooi door toepassen bekalking

2. hydrologische verbetering, waaronder:
    a. vernatting duinen Texel
    b. aanleg defosfaterings-installaties Vechtplassen
    c. aanleg pompen in Laag Holland om waterpeilen hoog te houden

3. versnelling van verwerving en optimalisering van de inrichting van natuurgebieden, waaronder:
    a. middelen voor realisatie 100 hectare nieuwe natuur in de binnenduinrand. Over de definitieve keuze van de locaties zal nog besluitvorming plaats moeten vinden . Daarbij wordt rekening gehouden met ander functies zoals bollenteelt, het vasthouden van schoon duinwater en recreatie
    b. sleutelhectares in Laag Holland realiseren door financiering van een boerderijverplaatsing

4. maatregelen in de overgangszones, inclusief verbinding tussen gebieden, waaronder:
    a. stimuleren biodiversiteit in landbouwgebieden rondom de Oostelijke Vechtplassen.

5. overige kwaliteitsmaatregelen bovenop het Natuurpact, waaronder;
    a. extra inzet Japanse duizendknoop in Gooise bossen en Laag Holland
    b. recreatieve zonering en revitalisering recreatiebossen
    c. herstel broedeilanden sterns op Texel

Vanaf 2024 komen er via het Rijk nieuwe middelen naar de provincies, met name gericht op maatregelen voor het natuurlijk systeemherstel, inclusief de zones om natuurgebieden. Het kost tijd en inspanning om goede projecten te ontwikkelen. Daarom hebben we een aantal verkenningen in onze aanvraag opgenomen die moeten leiden tot goede projectvoorstellen voor de periode na 2024:

- verkenning hydrologie en natuurkansen Gooi &Vecht
- verkenning hydrologie Laag Holland
- verkenning natuurinclusieve landbouw en stalsystemen Laag Holland

Dit najaar wordt gestart met de verkenning voor de maatregelen voor de tweede fase Programma Natuur. In dit proces worden alle relevante partijen betrokken.

Koppelen doelen waar mogelijk

In het uitvoeringsprogramma hebben we maatregelen zoveel mogelijk gekoppeld aan bestaande doelen. Zo zijn er projecten opgenomen die ook genoemd worden als korte-termijn-klimaatmaatregel (de zogenaamde 'Urgendalijst') in het veenweidegebied. In de zones om Natura2000 gebieden heen vinden maatregelen en verkenningen plaats die bijdragen aan een transitie naar een natuurinclusieve landbouw. Met de hydrologische maatregelen, gericht op het vasthouden van water en verbetering van de waterkwaliteit, wordt ook invulling gegeven aan uitvoering van de Kaderrichtlijn Water. Projecten sluiten aan op het Ontwerp Regionaal Waterprogramma van de provincie. Ten slotte zijn in de aanvraag meerdere maatregelen opgenomen die genoemd worden in de Bossenstrategie. Zo kunnen we in een heel aantal bossen maatregelen nemen die de biodiversiteit vergroten en ze meer klimaatbestendig maken.

Overzicht gebiedsgerichte maatregelen en aanvullende maatregelen

Naast het maatregelenpakket is er een lijst van aanvullende maatregelen in de aanvraag opgenomen. Bij eventuele onderbesteding of vertraging van de maatregelen, kan er geschakeld worden naar de aanvullende maatregelen. Bij het oppakken van maatregelen waar de Provincie trekker is, zullen wij nagaan of andere partijen ook inhoudelijk kunnen bijdragen dan wel maatregelen kunnen uitvoeren.

In de bijlage zijn de maatregelen en aanvullende maatregelen te vinden.

Boscompensatie

In het programma is financiering voorzien voor compensatie van 30 hectare bos in de eerste 3 jaar. Dit is bos in natuurgebieden dat de afgelopen jaren is gekapt. Met gemeenten en terreinbeheerders zijn we in gesprek om hiervoor geschikte locaties te vinden. In de tweede fase van Programma Natuur komt nog financiering beschikbaar voor de overige 125 hectare boscompensatie.

Wat vragen wij aan de commissie?

Gedeputeerde Staten willen graag de commissie informeren over de aanvraag Rijksregeling Programma Natuur, bestaande uit gebiedsgerichte maatregelen en boscompensatie. Ook wil de gedeputeerde de commissie consulteren over het vervolgproces.

Om welk GS-besluit gaat het?

Het gaat om het GS-besluit d.d. 8 juni 2021, dat luidde:

1. In te stemmen met de aanvraag Uitvoeringsprogramma Natuur Noord-Holland 2021-2023 bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
2. De directeur beleid te machtigen de aanvraag Uitvoeringsprogramma Natuur Noord-Holland 2021-2023 te ondertekenen en eventuele redactionele wijzigingen aan te brengen.
3. De aanvraag Uitvoeringsprogramma Natuur Noord-Holland 2021-2023 met bijgaande brief ter bespreking te agenderen op de B agenda van de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid.

Op welk beleidskader is dit voorstel gebaseerd?

De verplichting om Europees beschermde natuur in een gunstige staat van instandhouding te brengen en te houden vloeit voort uit de Wet natuurbescherming.

De stikstofdoelen per Natura2000-gebied zijn vastgesteld door uw Staten op 17 mei 2021.

Is dit voorstel eerder behandeld in een commissie of in PS?

Dit specifieke voorstel is niet eerder behandeld in uw commissie of in PS. Wel hebben wij op 10 december 2020 een brief aan uw Staten gestuurd (kenmerk 1455348/1528829) over Programma Natuur, welke op 15 maart 2021 in de commissie NLG is geagendeerd op de B agenda. De hiervoor genoemde Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek is wel eerder in uw commissie NLG besproken en vervolgens vastgesteld door uw Staten.

Wat zijn de effecten van het voorstel?

De gebiedsgerichte maatregelen dragen bij aan het verhogen van het Natura 2000-doelbereik. Wij zien dat het ook effecten kan hebben op andere functies en zullen deze meenemen in de afweging om een maatregel dan anders/beter in te richten. Wat betreft de boscompensatie gaat de aanvraag over de middelen (standaardbedrag van 60.000/hectare) corresponderend met 30 hectare boscompensatie. Dit is compensatie voor kap die is gepleegd of voorzien in natuurgebieden ten gunste van bijzondere natuurdoeltypen. We proberen deze compensatie buiten het NNN te realiseren.

Wat zijn de financiële aspecten/risico's?

De financiële risico's zijn zeer gering. De uitvoering van de maatregelen zal pas starten als de Rijksmiddelen zijn ontvangen. Er zijn nu nog geen verplichtingen aangegaan. In de beschikking van het Rijk staan de voorwaarden voor de financiering opgenomen. Na de beschikking

worden de maatregen opgenomen in het Programma Natuurnetwerk, dat jaarlijks door uw Staten wordt vastgesteld.

Met wie is dit (extern) afgestemd?

De aanvraag is in nauw overleg met maatschappelijke partners in Noord-Holland tot stand gekomen, in het bijzonder de terreinbeheerders, waterschappen en agrarische collectieven. De conceptaanvraag is met het ministerie van LNV besproken. De stakeholders worden betrokken via de verschillende gebiedsprocessen en wij nemen ook andere partners in ogenschouw bij de uitvoering.

Wanneer en hoe is/wordt over dit besluit gecommuniceerd?

Via een persbericht is aandacht aan de aanvraag besteed. Daarnaast zal in de verschillende gebiedsprojecten communicatie plaatsvinden wanneer specifieke maatregelen worden uitgevoerd.

Vindt er een evaluatie van dit besluit plaats?

Ja, de maatregelen moeten leiden tot een daling van de stikstofemissies en tot natuurherstel. Dit wordt voortdurend gevolgd via onder andere het monitoringsprogramma AERIUS en via ons reguliere natuuronderzoek. Daarnaast zal over drie jaar in interprovinciaal verband worden bezien in hoeverre de beschikbaar gestelde maatregelen zijn uitgeput.

Is er een link met Europa?

Ja. De link met Europa is dat de gebiedsgerichte maatregelen een uitvloeisel zijn van het Programma Natuur dat bedoeld is om de Europees beschermde natuurgebieden te herstellen. Dit doen we door van bron-en herstelmaatregelen te nemen.

Wat is de vervolgprocedure?

Na het indienen van de aanvraag is het aan het ministerie van LNV om binnen zes weken te besluiten over een beschikking.

De programmering van de maatregelen zal verlopen via het Programma Natuurontwikkeling. Op deze manier houden uw Staten goed zicht op de inzet en besteding van deze middelen.

De uitvoering van de maatregelen zal in afstemming verlopen met de lopende gebiedsprocessen. De maatregelen vormen een onderdeel van de gebiedsbezoeken die worden georganiseerd voor uw Staten (de zogenaamde Collegetour).

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage: Lijst met gebiedsgerichte maatregelen en aanvullende maatregelen (reservelijst) behorende bij de aanvraag Rijksregeling Programma Natuur.